

Spis rzeczy systematyczny.

Rozdział IV. Handel, kupcy i bankierowie.

	str.
§ 32. Rzut oka na handel dawny przed Stanisławem Augustem. Stan pomyślny w XV, XVI i pierwszej połowie XVII w. Upadek handlu czarnomorskiego, powetowany wzrostem handlu na Bałtyku. Stanowisko Gdańska. Cyfry wywozu. Zamożność szlachty i mieszczan. Przyczyny upadku: przywilej wolności od cel, taksy towarów, ciemnota rządu, pogarda dla stanu kupieckiego, klęski krajowe. Stan handlu i cyfry wywozu w epoce Sasów	1
§ 33. Wykłady teoretyczne ekonomistów i głosy prasy w materji handlu. Mitzler de Koloff. Profesorowie obu Akademij: Popławski. Hieronim Strojnowski. Waleryan Strojnowski, Staszic, Kołłątaj. Uwagi obywatelskie. Świtkowski. G. P. P. K. Podlecki, Czacki, Karp. Sandomierzanin. Anonym Patriota. Nax	14
§ 34. Warunki zewnętrzne handlu polskiego za Stanisława Augusta. 1) Polityka handlowa Prus. Fryderyk II „Wielki“. Sprawa Kwidzińska. Łupieztwo generałów Thadena i Bellinga podczas pierwszego rozbioru. Mennica fałszerska we Włocławku. Traktat handlowy z roku 1775. Gnębienie Gdańska. Taryfa celna i szykany biurokracyi. Narzucanie wyrobów fabrycznych pruskich. Obłężenie Gdańska w roku 1784—1785. Wierność miasta rządowi polskiemu. Ulgi zrobione przez Fryderyka Wilhelma II. Agitacya na sejmie czteroletnim o ustąpienie Gdańska i Torunia. Odmowa. Wrażenie konstytucyi 3-go maja na Gdańszczan.	31
2) Stosunki z Austryą. Traktat handlowy z roku 1775. Poddrożenie soli wielickiej. Dążności Józefa II	51
3) Stosunki z Rosyą. Traktaty 1768 i 1775. Wolność handlu z Rygą. Założenie Chersonu. Korzyści ciągnięte przez Ukrainę i Podole.	53

	str.
§ 35. Podział urzędowy handlu w Polsce. Zarysy ogólne handlu zagranicznego, wewnętrznego i tranzytowego	54
§ 36. Komunikacje lądowe i wodne. Działalność prawodawstwa, szlachty i Komisji Skarbowych. Poczta. Uszlawnianie rzek. Kanały: Ogiński i Królewski	59
§ 37. Ceny: 1) zbóż i chleba. Charakterystyka ogólna według okresów i miejscowości. Łaszt. Tablice cen pszenicy i żyta. Wartość złotego z lat 1786—1793.. . . .	74
2) innych artykułów żywności; ceny obiadu.	89
3) mieszkań.	91
4) wyrobów rzemieślniczych i fabrycznych	92
5) koni i furazju.	96
6) pracy ludzkiej	97
7) Budżet roczny mieszkańca Polski w końcu XVIII wieku	99
§ 38. Handel wywozowy: 1) Zboże z Gdańska, Elbląga, Torunia, Królewca, Memla, Libawy, Rygi, Chersonu; Ogół ilości i wartości. Porównanie z ilościami dzisiejszemi	105
2) Włókno	124
3) Towar leśny	125
4) Potaż i popiół	126
5—8) Smoła, miód, воск, konie	127—128
9) Bydło	129
10—12) Wełna, skóry, łój	130
13) Saletra	131
14—15) Pierze i szczecina. 16) Płótno i przędza.	132—133
17) Różne drobne artykuły.	133
Wartość całego wywozu brutto	133
§ 39. Handel przywozowy: Wartość niektórych artykułów; zasady handlu zbytkowego, cennik Teppera. Rozrzutność Polaków	137
§ 40. Działalność rządu ku podniesieniu handlu. Konstytucje o cie generalnem, drogach, wekslach i utrzymaniu praw szlachectwa przy zatrudnieniach handlowych. Prace Komisji Skarbowych. Protekcyja w taryfach celnych. Noty Czackiego. Układy o traktaty handlowe. Sejm czteroletni. Niepomyślne warunki IV-go okresu.	145
§ 41. Poczet wybitniejszych firm kupieckich i bankierskich. Sklepy towarów wschodnich, sukien, bławatów, tabaki, win, miod, księgarnie, sklepy towarów francuzkich i angielskich. Bankierowie, szczególnie Tepper z zięciami, Kabryt, Meysner, Blank, Kapostas, Prot Potocki. Bankructwo	160
§ 42. Bilanse handlowe Polski w epoce Stanisława Augusta. Bilanse urzędowe 1776 i 1777, ich upowszechnienie i błędne uogólnienie. Okres rozbiorowy niepomyślny. Poprawa od r. 1784. Bilanse dochodów celnych 1788—1792. Bilans Litwy z roku 1792 urzędowy. Wnioski co do okresu III. Niepomyślne warunki okresu IV	183
§ 43. Ilość monety obiegowej. Stan zasobu monetarnego z dawniejszych czasów. Mennica Stanisława Augusta. Trzy reformy co do stopy złotego. Tablice wybitych w Polsce pieniędzy w latach 1766—1794. Obliczenia spótczesnych polityków i publicystów. Nasze wnioski co do monet krajowych i zagranicznych w każdym z czterech okresów. Zamknięcie rozdziału	193

Rozdział V. Przemysł i sprawa miejska.

§ 44. Smutny stan miast przed obiozem Stanisława Augusta. Przyczyny upadku i nędzy stanu miejskiego. Wyznanie Stanisława Małachowskiego. Ucisk dziedziców. Nadużycia starostów w miastach królewskich. Jurydyki. Wyrugowanie postów miejskich z sejmu i elekcyi.	213
§ 45. Pierwsze fabryki pańskie z czasów saskich: 1) Żelazne w biskupstwie krakowskiem, założone przez Załuskiego. 2) Żelazne Jana Małachowskiego K. W. K. 3) Szklanne, kamienne etc. Radziwiłłowej. 4) Pasów Stuckich etc. Michała Radziwiłła	225 227 228 229
§ 46. Zakłady przemysłowe tworzone z woli i funduszy lub na zachętę Stanisława Augusta: 1) Mennica, 2) Ludwisarnia i 3) Kompania Manufaktur wełnianych 4) Belwederska fajansów, 5) Kozienicka broni 6) Kompania solna Buska (hr. Beusta) 7) Miedzianogórska (Komisya górnicza) 8) Manufaktury Grodzieńskie. Antoni Tyzenhauz: sądy o nim Wybickiego i nowoczesnych pisarzy; wyliczenia fabryk i zakładów jego; wady planu i wykonania; bankructwo; nasz sąd o przemysłowej działalności Tyzenhauza. Ostatnie usiłowania Stanisława Augusta	230 236 237 238 257
§ 47. Fabryki zakładane przez panów w drugim okresie: 1) Czartoryskich w Staszowie i Korcu. 2) Potockich: w Machnówce, Niemierowie, Tulczynie, Mohylewie nad Dniestrem 3) Sapiehow w Różannie 4) Jabłonowskich w Siemiatyczach 5) Małachowskiego Jacka z kompanią poszukiwania pod Rączkami 6) Poniatowskich: w Korsuniu, Taraszczy, Sachnówce. Spółceństwo fabryki płócienniej w Łowiczu 7) Chreptowicza w Wiszniewie 8) Ponińskiego w Dryłowie; sprowadzenie stolarzy-ebenistów. 9) Unruha w Kobylce 10) Jezierskiego kasztelana łukowskiego charakterystyka, przedsiębiorstwa w Miedzieży, Małcu, Grabenicach, Sobieniach i Solcy; zapomniane zasługi i rzeczywiste stanowisko jego	259 261 262 262 263 263 265 265 266 266
§ 48. Nieudatność przedsiębiorstw przemysłowych szlachty. Potrzeba przemysłu miejskiego. Rozządzenia prawodawcze dotyczące się miast w pierwszym okresie. Konstytucje 1768 i 1775 r.	281
§ 49. Sprawa miejska w okresie drugim. Głosy literatury. Wpływ szkół nowych. Zmiana w obyczajach. Życzliwa dla miast działalność Komisji Skarbowej Koronnej i przemysłowe jej przedsiębiorstwa: kopalnie węgla kamiennego Siewierskie, kuznice Suchedniowskie i Samsonowskie. Działalność Rady Nieustającej i Departamentu Policji. Komisya Policji. Stan funduszy miejskich	288

§ 50.	Rozwój przemysłu miejskiego przeważnie w okresie II i III. Przemysł Wielkopolski, Małopolski, na Mazowszu, szczególnie w Warszawie, brak ruchu przemysłowego na Litwie . . .	303
§ 51.	Opis miast pojedynczych . . .	323
	w Litwie: Mińsk . . .	326
	Wilkomierz . . .	326
	Kowno, Nieśwież . . .	327
	Grodno . . .	330
	Wilno . . .	333
	Prowincya Małopolska: Żytomierz . . .	334
	Dubno, Berdyczew. . .	335
	Kamieniec . . .	338—339
	Mohylów nad Dniestrem, Tulczyn, Lublin . . .	341
	Kazimierz nad Wisłą. . .	342
	Sandomierz . . .	343
	Kraków . . .	346
	Prowincya Wielkopolska: Wschowa. . .	348
	Rawicz . . .	349
	Zduny, Oborniki etc. Poznań . . .	353
	Kalisz . . .	354
	Piotrków Trybunalski . . .	357
	Białystok etc. . .	358
	Warszawa . . .	
§ 52.	Sprawa miejska na sejmie czteroletnim. Zjazd deputowanych od 141 miast do Warszawy na wezwanie Dekerta. Audyencya u Króla. Rozprawy grudniowe roku 1789. Wyznaczenie Deputacyi Miejskiej i składane przez nią memoryały mieszczan. Polemika broszurowa: Barss, Jezierski kasztelan łukowski, Głos miast litewskich, Odpowiedź Wójta, Pytanie etc., Odezwa Galicyanina, ks. Franciszek Jezierski, Kolląta mowa i ostatnia przestroga. Rozprawy sejmowe w kwietniu 1791 r. Uchwała według projektu Suchorzewskiego . . .	379
§ 53.	Prawo pod tytułem: „Miasta nasze królewskie wolne“. Ustawa Rządowa trzeciego maja i „Urządzenie wewnętrzne miast wolnych“. Treść i wartość. Zapisywanie się szlachty do ksiąg miejskich, uczty wspólne. Wykonanie praw nowych. Uspokojenie mieszczan podczas wojny 1792 roku. Sympatye Gdańska i Torunia dla ustawy 3 maja . . .	397
§ 54.	Zachowanie się miast w okresie czwartym, szczególnie podczas powstania Kościuszkowskiego. Kraków. Warszawa i Kieliński. Wilno. Mieszczanie Kurlandyi. Rzut oka ogólny na przemysł i sprawę miejską. . .	405

Rozdział VI. Ogół bogactwa narodowego.

§ 55.	Rachunki: ryczałtowe Kapostasa i X. Ossowskiego, szczegółowy Moszyńskiego, Deputacyi Koekwacyjnej, wykazy hipoteczne pruskie, obliczenie Büschinga. Nasze wyjaśnienia i wnioski . . .	412
-------	---	-----

